

Duygusal Özerklik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Duygusal Özerklik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20375>

Abstract

Duygusal Özerklik Ölçeği (DÖÖ), ergenlerin ebeveynlerinden duygusal olarak ayrışma sürecini ve bağımsızlık kazanımını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikolojik araçtır. Bu ölçek, orijinal yapısının Türkçeye adaptasyonu ve **ergen** öğrenciler üzerindeki geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapıldığı 2016 yılında yayımlanmıştır. Ölçek, özellikle klinik başvurusu olmayan gençlerin **duygusal özerklik** düzeylerini belirlemede kullanılmaktadır.

Keywords

Duygusal Özerklik Ölçeği, Duygusal Özerklik, Ergen, Uyarılma, Geçerlik, Güvenirlik, **Doğrulayıcı Faktör Analizi**, Psikometrik Özellikler, Aile ilişkileri.

Authors

Arkun Tatar, Tuba Bildik, Çiğdem Yekta, Ferhat Hamidi, H. Emre Özmen.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **ergenlik** dönemindeki bireylerin ebeveynlerinden beklenen gelişimsel ayrışma sürecini, yani duygusal bağımsızlıklarını ne ölçüde kazandıklarını belirlemektir. Bu adaptasyon çalışması, Türk kültüründeki ergenlerin **duygusal özerklik** düzeylerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, ergenlerin ebeveynleriyle olan ilişkilerinde duygusal bağımlıktan uzaklaşma, bireysel düşünce ve karar verme yeteneklerini geliştirme eğilimlerini değerlendirir. Bu, psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanlarında ergen gelişimi araştırmaları için kritik bir öneme sahiptir.

Yapı (Construct)

Duygusal Özerklik Ölçeği, psikolojideki gelişimsel süreçlerden biri olan **duygusal özerklik** yapısını ölçmektedir. Duygusal özerklik, ergenin ebeveynlerinden ayrı bir birey olarak kendini algılaması, ebeveynlerinin görüşlerinden bağımsız olarak kendi duygusal tepkilerini ve kararlarını yönetebilmesi anlamına gelir.

Ölçek, genellikle ergenin ebeveynlerinden uzaklaşma, bireyselleşme, ebeveynleri idealize etmeme ve ebeveynlerinden bağımsız kararlar alma gibi dört ana alt boyutta incelenen davranış ve tutumları değerlendirir. Bu yapı, sıklıkla **ergen** gelişiminin temel taşlarından biri olarak kabul edilmektedir.

Geçerlik (Validity)

Ölçeğin yapısal geçerliği, **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmiştir. DFA sonuçları, ölçeğin dört faktörlü yapısal destekleyen model uyum indekslerini ortaya koymuştur.

Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: İyi Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index - GFI) 0,811, Düzeltilmiş İyi Uyum İndeksi (Adjusted Goodness of Fit Index - AGFI) 0,772 olarak belirlenmiştir. Ayrıca, modelin hata düzeylerini gösteren Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (Root Mean Square Error of Approximation - RMSEA) 0,092 ve Artık Ortalamaların Karekökü (Root Mean Square Residual - RMR) 0,079 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, uyarlama çalışmasının kabul edilebilir bir yapısal geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik (Reliability)

Duygusal Özerklik Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık ve eş zamanlı geçerlik (kriter geçerliği) yaklaşımlarıyla incelenmiştir. Ölçeğin dört faktörlü yapısal test edildiği **Doğrulayıcı Faktör Analizi** sonucunda elde edilen iyi uyum katsayısı 0,81 olarak raporlanmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini desteklemek amacıyla, Ana-Baba ve **Ergen** İlişki Envanteri (Parent-Adolescent Relationship Inventory) gibi ilgili araçlarla kriter geçerliği test edilmiştir. DÖÖ'nün bu envanterin Genel Anlamazlık alt ölçeği ile bağlantı düzeyi 0,55, Bütünlük alt ölçeği ile bağlantı düzeyi ise 0,48 olarak bulunmuştur. Bu orta düzeydeki korelasyonlar, ölçeğin ölçtüğü yapısal ilgili diğer yapılarla tutarlı olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi (Factor Analysis)

Ölçeğin Türkçe **uyarlama** çalışmasında, orijinal ölçeğin teorik yapısal doğrulamak amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) kullanılmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin dört faktörlü (dört alt boyutlu) yapısal Türk örneğinde de kabul edilebilir düzeyde uyum sağladığını ortaya koymuştur.

Bu dört faktörlü yapı, ergenlerin ebeveynlerinden duygusal ayrışma sürecinin çok boyutlu doğasını yansıtmaktadır. Ölçek toplamda 20 madde içermekte olup, bu maddeler dört farklı alt boyuta dağılmıştır. Bu alt boyutlar, ergenin bağışsızlık kazanmamasını farklı yönlerini (örneğin, bireysel düşünce, duygusal bağışsızlık, çatışma yönetimi) temsil etmektedir.

Instrument

Test Type: Uyarlama (Adaptation) ölçeği.

Format: Kendini Değerlendirme (Self-Report) formatında, toplam 20 maddeden oluşur ve 4 alt

boyuta sahiptir.

Language Available: Türkçe (Turkish).

Population Group: Klinik ba?vurusu olmayan ö?renciler (Non-clinical student population).

Age Group: Ergenler (Adolescents).

Population Details: Çal??ma, lise düzeyinde e?itim gören ve herhangi bir psikiyatrik/klinik ba?vurusu bulunmayan **ergen** ö?renciler üzerinde yürütülmü?tür.

Test Methodology: 4'lü **Likert Ölçeği** kullan?larak derecelendirme yap?l?r (1= hiç kat?lm?yorum - 4= tamamen kat?l?yorum).

Keywords

Psikometrik Özellikler, **Likert Ölçeği**, GFI, RMSEA, RMR, Ebeveyn ?li?kileri, Geli?im Psikolojisi, **Uyarlama**.

Authors

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Arkun Tatar (Sorumlu Yazar) için ileti?im adresi: arkuntatar@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l? (Permissions & Fee and Test Year)

Ölçe?in Türkçe **uyarlama** çal??ması 2016 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereklilikleri için sorumlu yazar Arkun Tatar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

The original PDF can be downloaded here: [duygusal-ozerklik-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar (Reference's)

Tatar, A., Bildik, T., Yekta?, Ç., Hamidi, F. ve Özmen, H. E. (2016). Duygusal Özerklik Ölçe?inin Türkçe'ye uyarlanması ve klinik ba?vurusu olmayan ergen ö?rencilerde duygusal özerkli?in incelenmesi. **Nobel Med**, 12(1), 39-48.

Makalenin tam metnine eri?im linki: nobelmedicus.com

Duygusal Özerklik Ölçeği Maddeleri (Items of the Duygusal Özerklik Ölçeği)

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

4 alt boyut ve toplamda 20 madde vardır.

"Annem, babam ve ben her konuda aynı fikirdeyiz."

"Annem ve babam ile aynı fikirde olmaya gayret ederim."

"Annem ve babam iş yerinde de evdeki gibi davranır."

ARABPSYCHOLOGY.COM